

**BALTIJOS TYRIMŲ APKLAUSOS APIE SMURTO
ARTIMOJE APLINKOJE PROBLEMOS ŽINOMUMĄ
PRISTATYMAS PRIEŽIŪROS KOMITETUI**

Doc. Dr. Giedrė Purvanekienė

Vilnius, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

2020-11-16

SVARBIAUSI PASTEBĖJIMAI

- 18% Lietuvos gyventojų (23% moterų ir 12% vyrų) pasisakė patyrę smurtą artimoje aplinkoje;
- Per karantino laikotarpį smurtas padažnėjo, jį patyrė 7% nukentėjusiųjų.
- Vyrai dažniausiai patiria smurtą nuo tėvų (44% nukentėjusių), o moterys – nuo esamų ir buvusių sutuoktinių ar sugyventinių (85%);
- Pagalbos niekur nesikreipė 60% nukentėjusiųjų, į policiją kreipėsi tik 15 %.
- 53% nukentėjusių (72% vyrų ir 45% moterų) pareiškė, kad jie negavo jokios pagalbos, giminių pagalbą gavo 15% nukentėjusių, draugų – 10%, policijos, teisėsaugos – tik 9 %.
- 73% apklaustųjų patartų artimam žmogui, patyrusiam smurtą artimoje aplinkoje, kreiptis į policiją, 18% - į moterų NVO.
- Lietuvos gyventojai mano, kad dažniausiai smurtą artimoje aplinkoje patiria moterys (74%) ir vaikai (57%).
- Absoliuti dauguma respondentų laiko smurtą artimoje aplinkoje nepateisinamu dalyku, tačiau tam tikrose situacijose 11% respondentų pateisintų kai kurių rūšių smurtą.

Palyginimas su 2019 m.

- Padidėjo SPC žinomumas: 2019 m. nė vienas respondentas pats neįvardijo SPC kaip pagalbą teikiančios organizacijos, o 2020 – 16% respondentų.
- Padidėjo nepakantumas smurtui artimoje aplinkoje: 2019 m. smurto artimoje aplinkoje nepateisino 79% gyventojų, o 2020 m. – net 89%.
- Visais kitais atvejais pokyčiai nedideli, juos galima paaiškinti svyravimais paklaidų ribose.

Informacija apie tyrimą

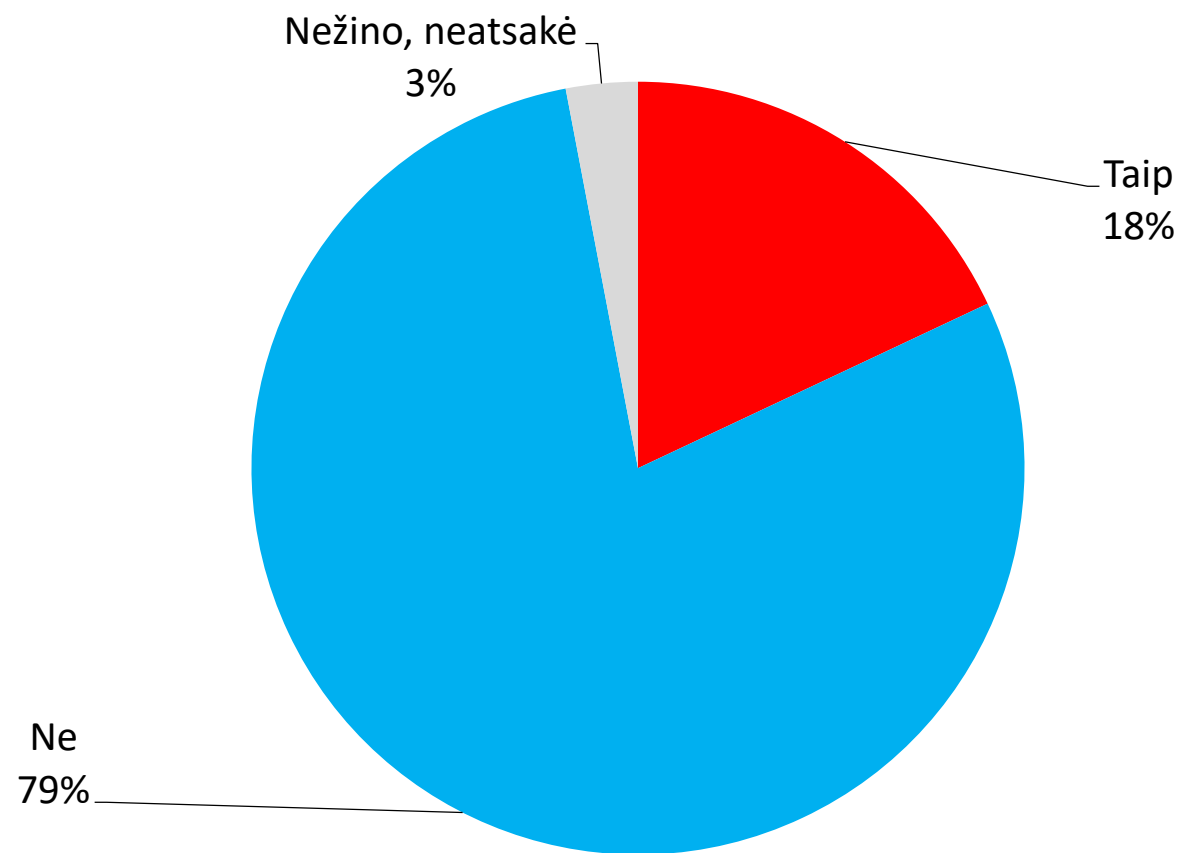
Bendra Lietuvos ir Didžiosios Britanijos visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų kompanija “Baltijos tyrimai” 2020 m. liepos 16-30 d. Asociacijos “Moterų informacijos centras” užsakymu atliko reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą apie smurtą artimoje aplinkoje.

Tyrimo metu apklausta 1020 suaugusių Lietuvos gyventojų nuo 18 metų. Imtis – nacionalinė reprezentatyvi. Apklausa vyko asmeninio interviu respondento namuose būdu. Tyrime naudota maršrutinė atranka, apklausai atrenkant vieną namų ūkio narį (pagal artimiausio gimtadienio taisyklę).

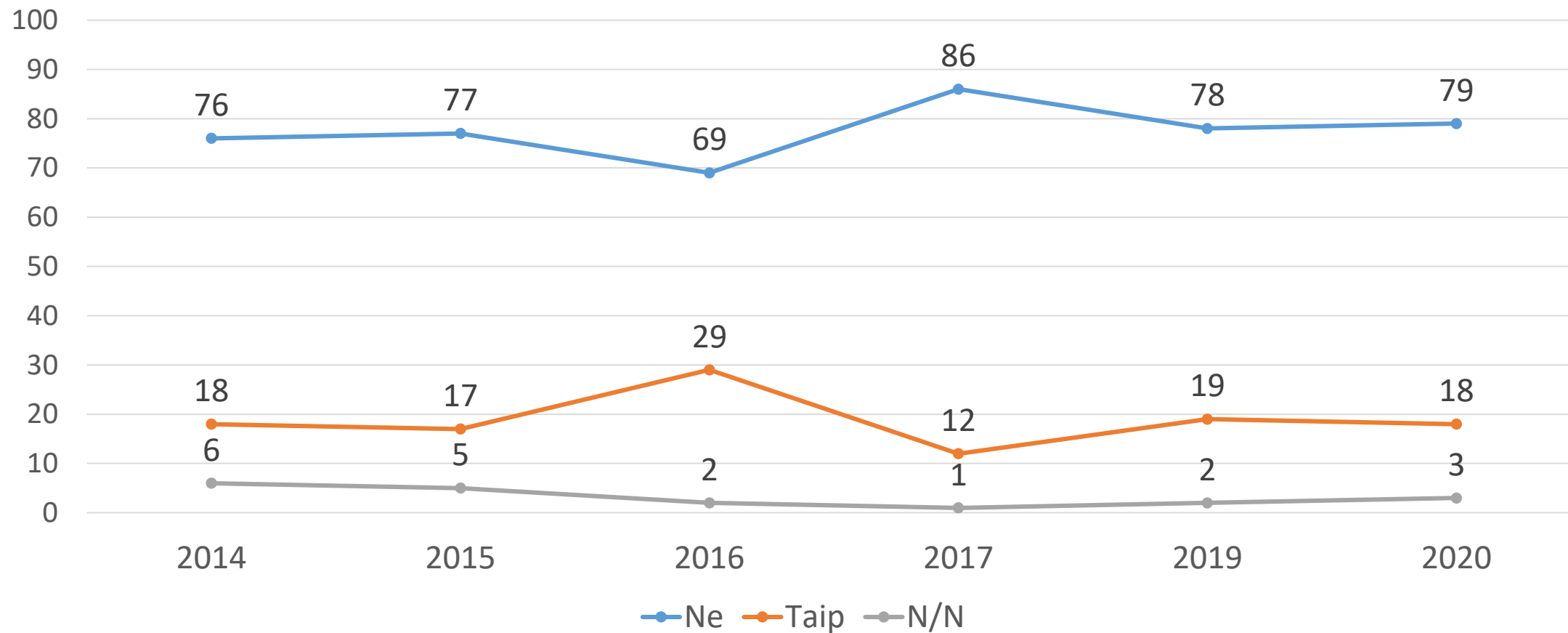
Tyrimo duomenys sverti pagal Statistikos departamento prie LR Vyriausybės gyventojų sudėties statistinius duomenis (amžiaus, lyties ir gyvenvietės dydžio rodikliai).

Tyrimo rezultatų paklaida neviršija 3 procentinių punktų (kai $PI=0,95$).

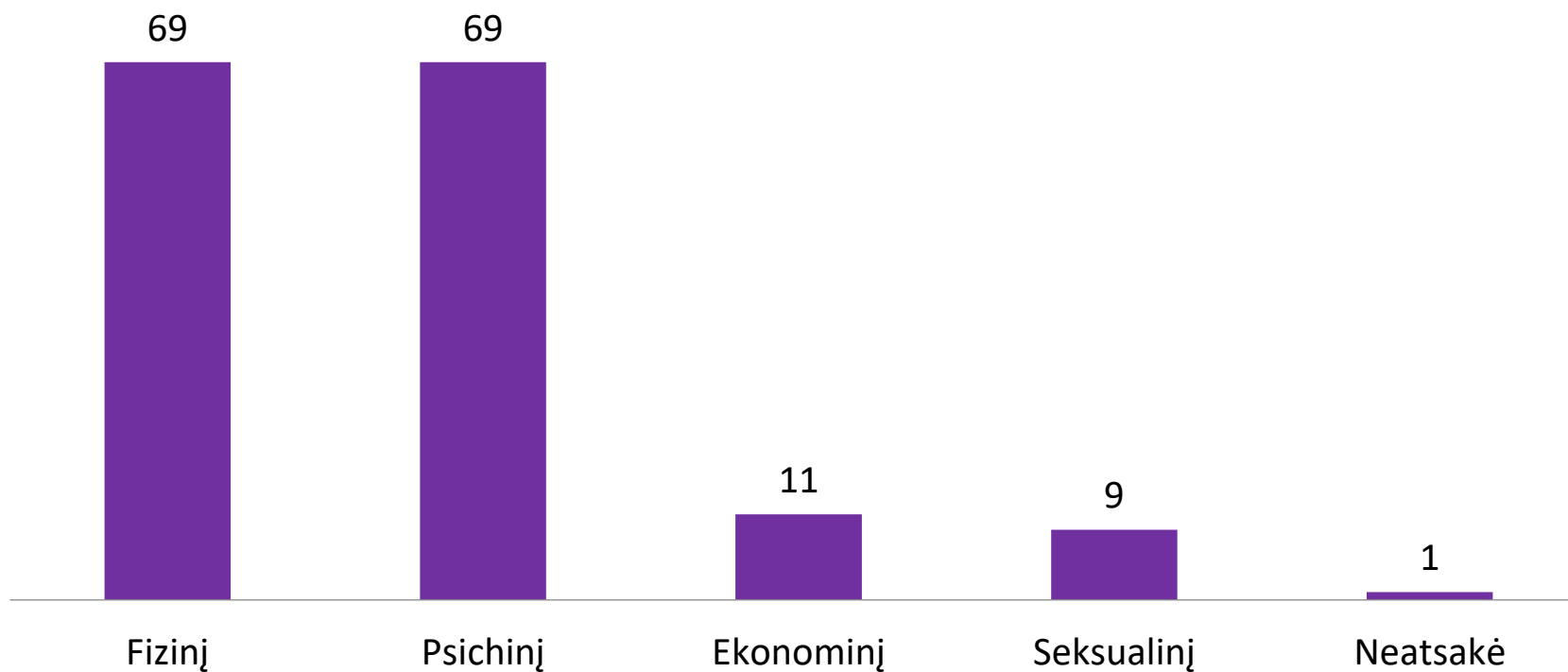
PATIRIA ARBA YRA PATYRĘ SMURTAŲ ARTIMOJE APLINKOJE

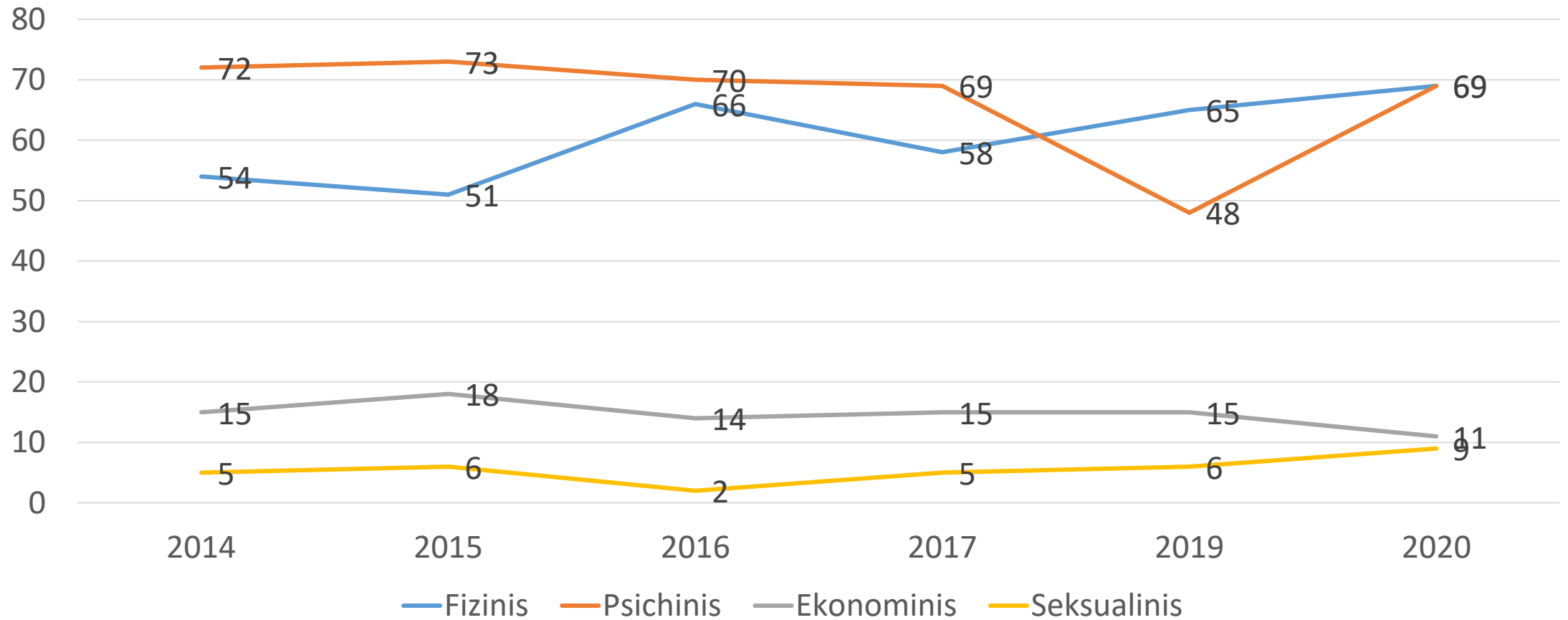
RESPONDENTAI, PATIRIANTYS/PATYRĘ SMURTA, %

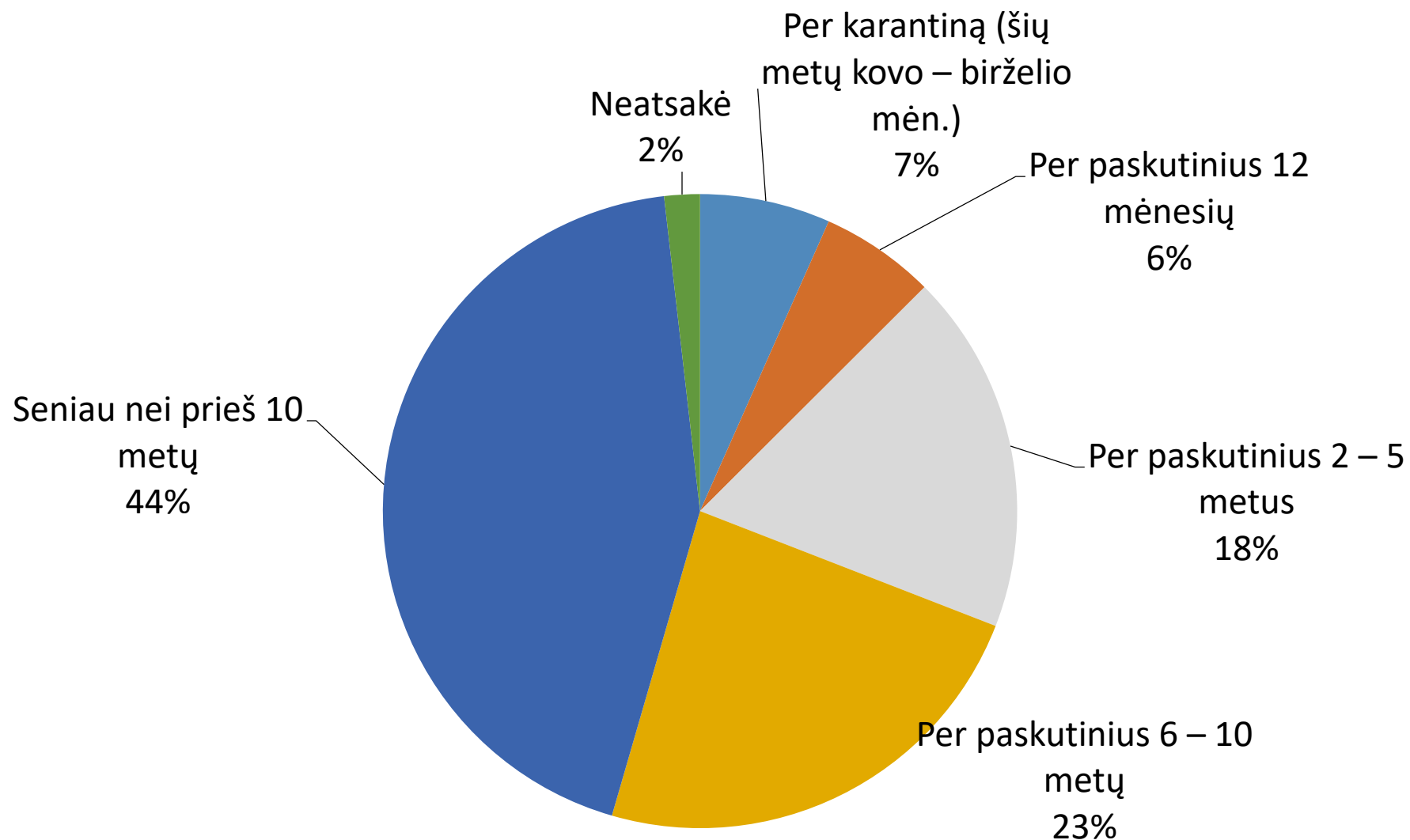
PATIRIAMO SMURTO RŪŠYS (Patyrę smurtą artimoje aplinkoje, N=181), %

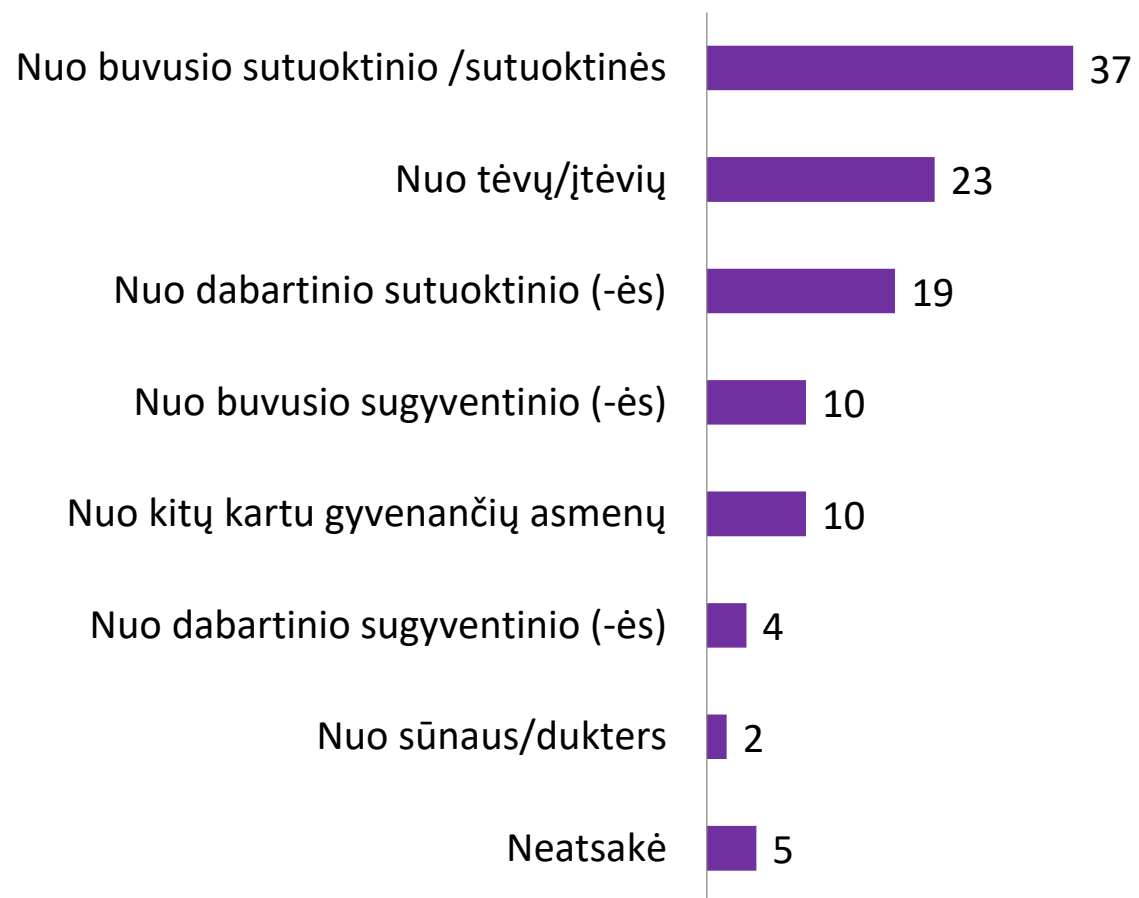
PATIRIAMO SMURTO RŪŠYS, %

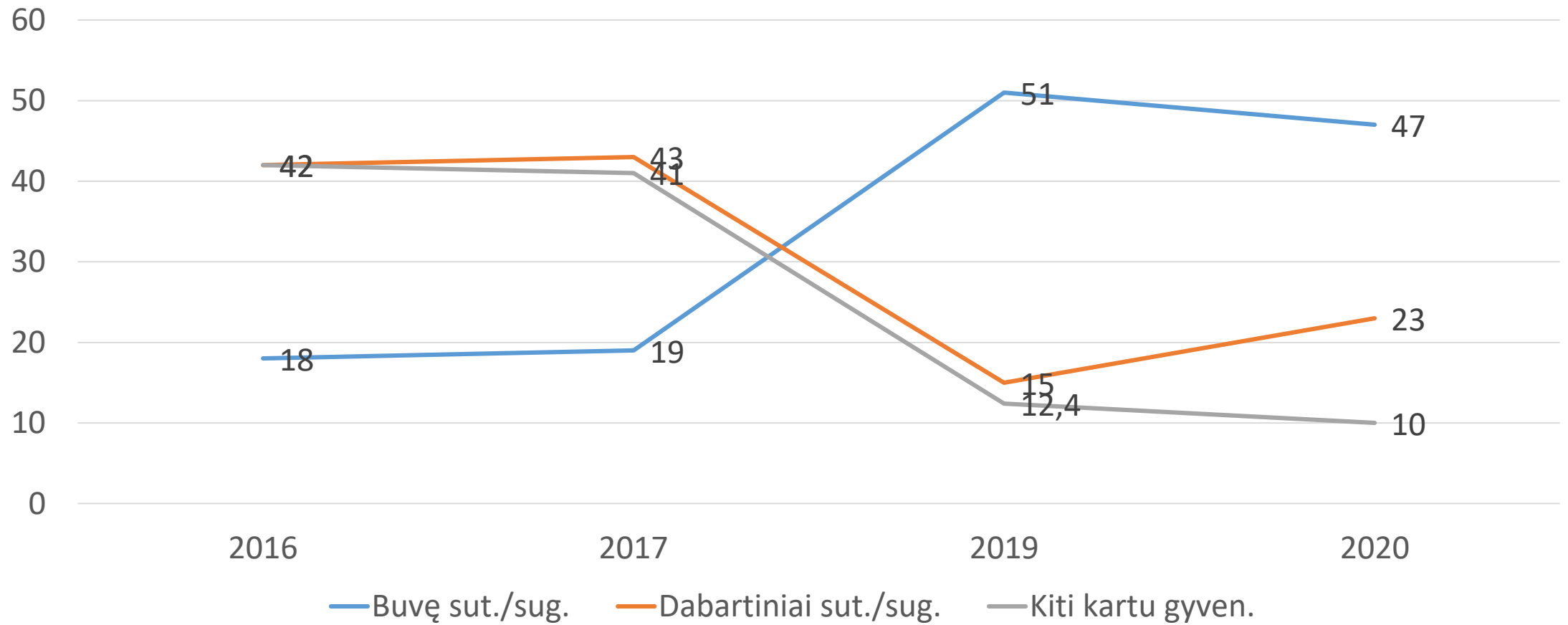
Kada paskutinį kartą patyrė smurtą (N=181), %

RYŠYS SU SMURTAUTOJU (N=181), %

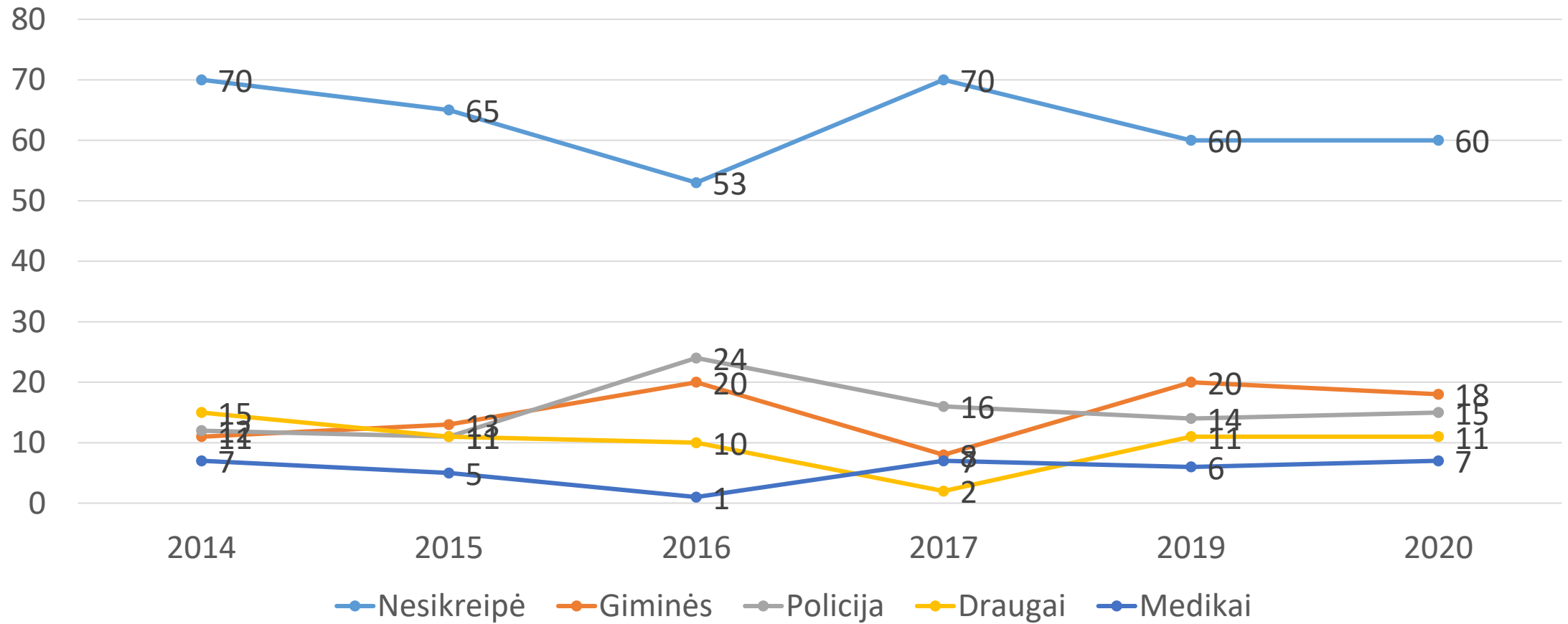
SMURTAUTOJAI, %

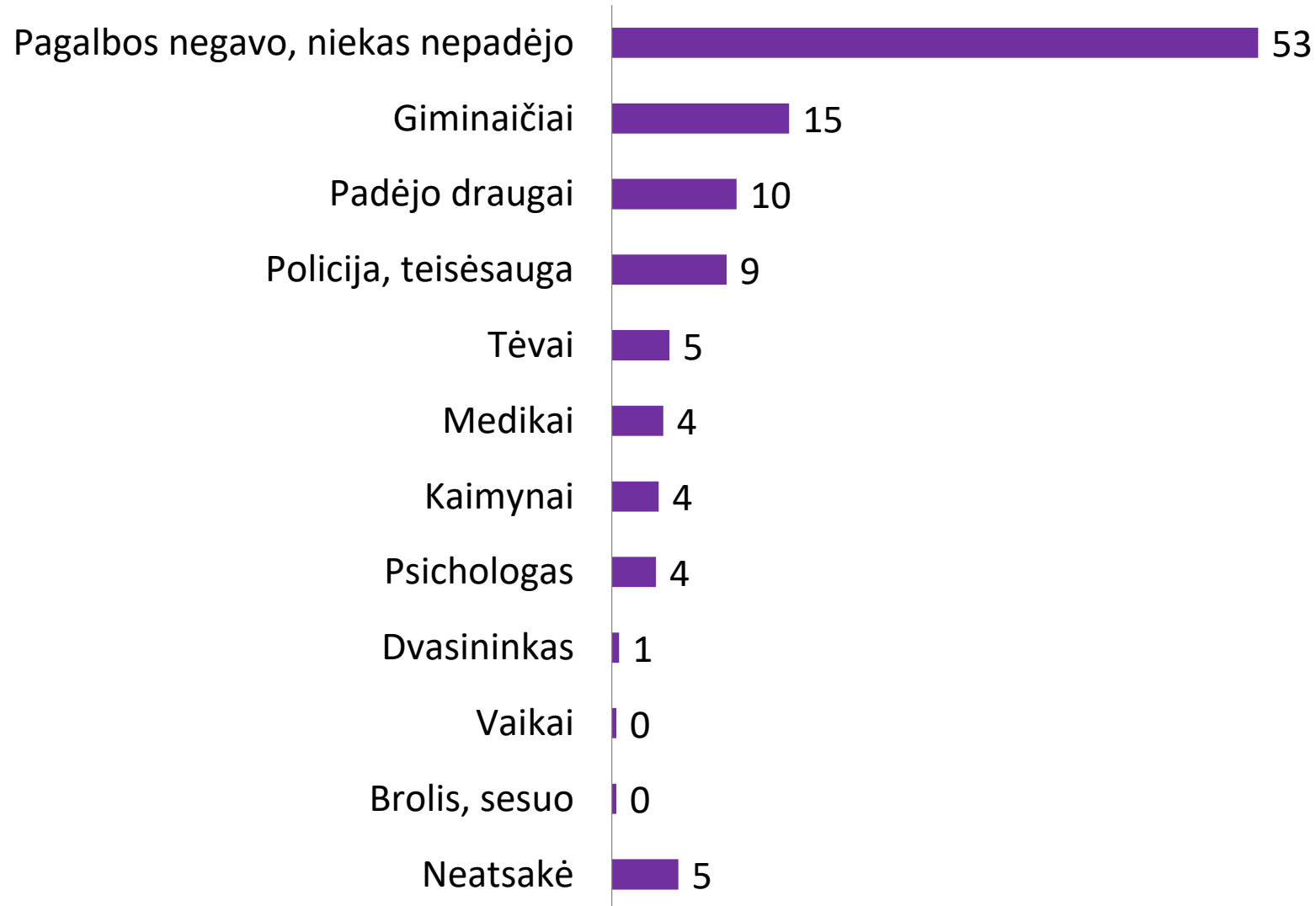
KUR KREIPĖSI PAGALBOS (N=181), %

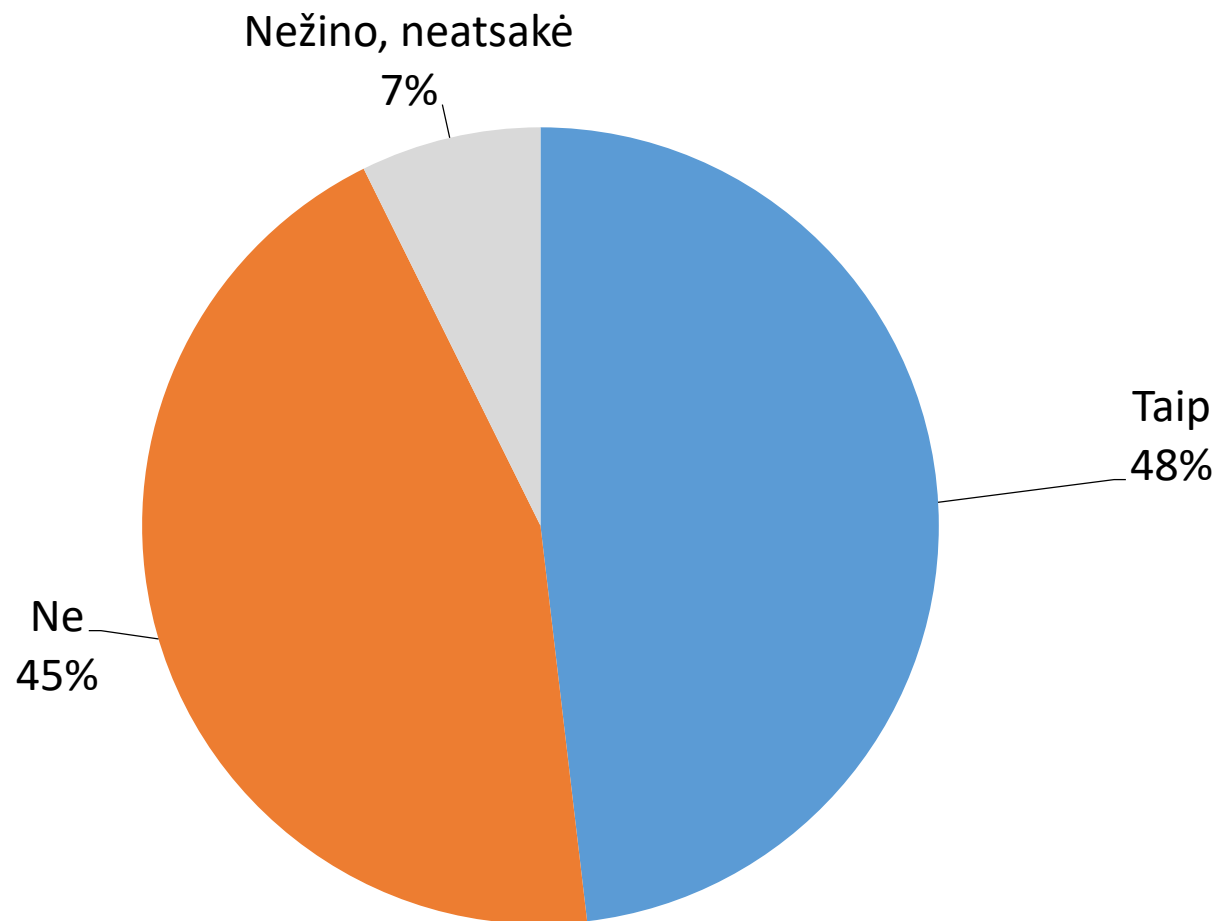
Į KĄ KREIPĖSI PATYRĘ SMURTAŲ (N=181), %

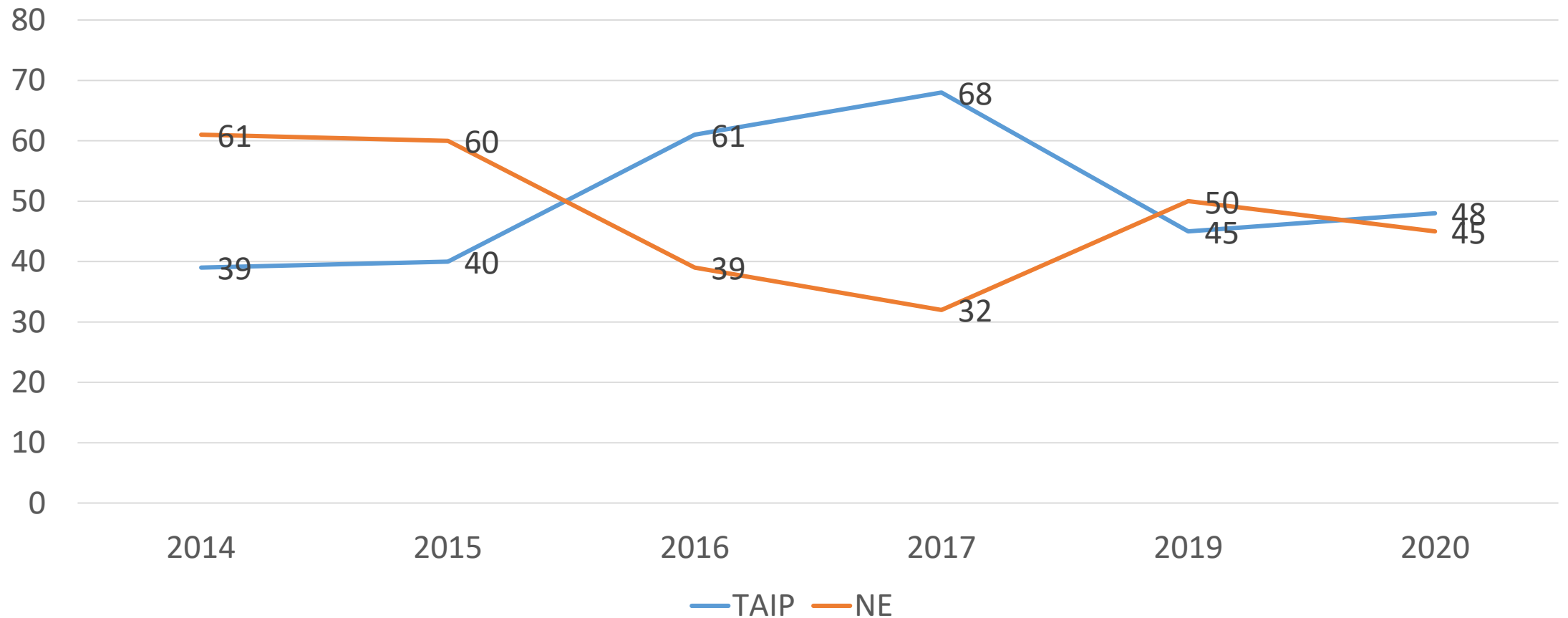
Kas padėjo patyrusiems smurtą artimoje aplinkoje (N=181, atviras klausimas), %

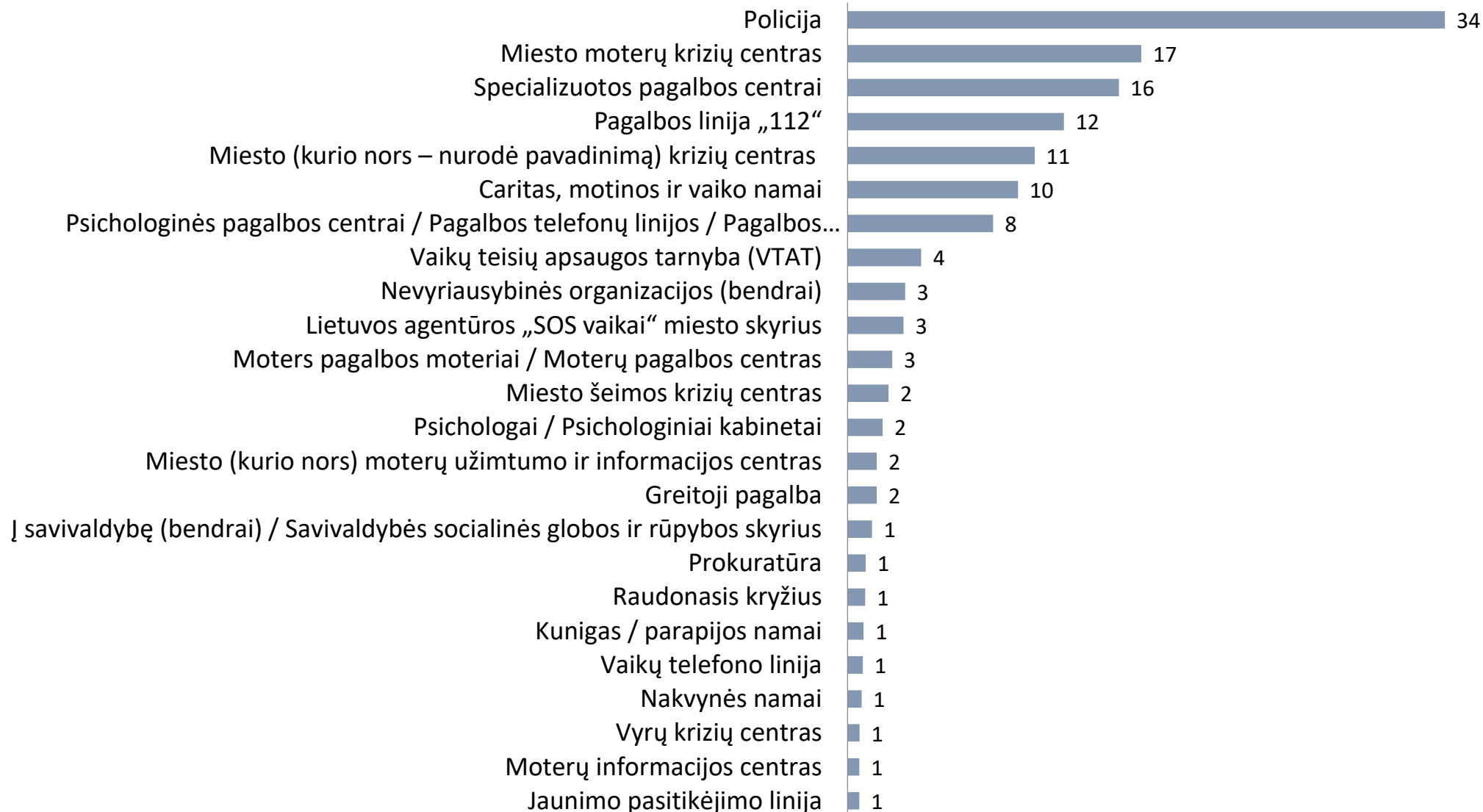
ĮSTAIGŲ IR ORGANIZACIJŲ, TEIKIANČIŲ PAGALBĄ SMURTO AUKOMS, ŽINOMUMAS

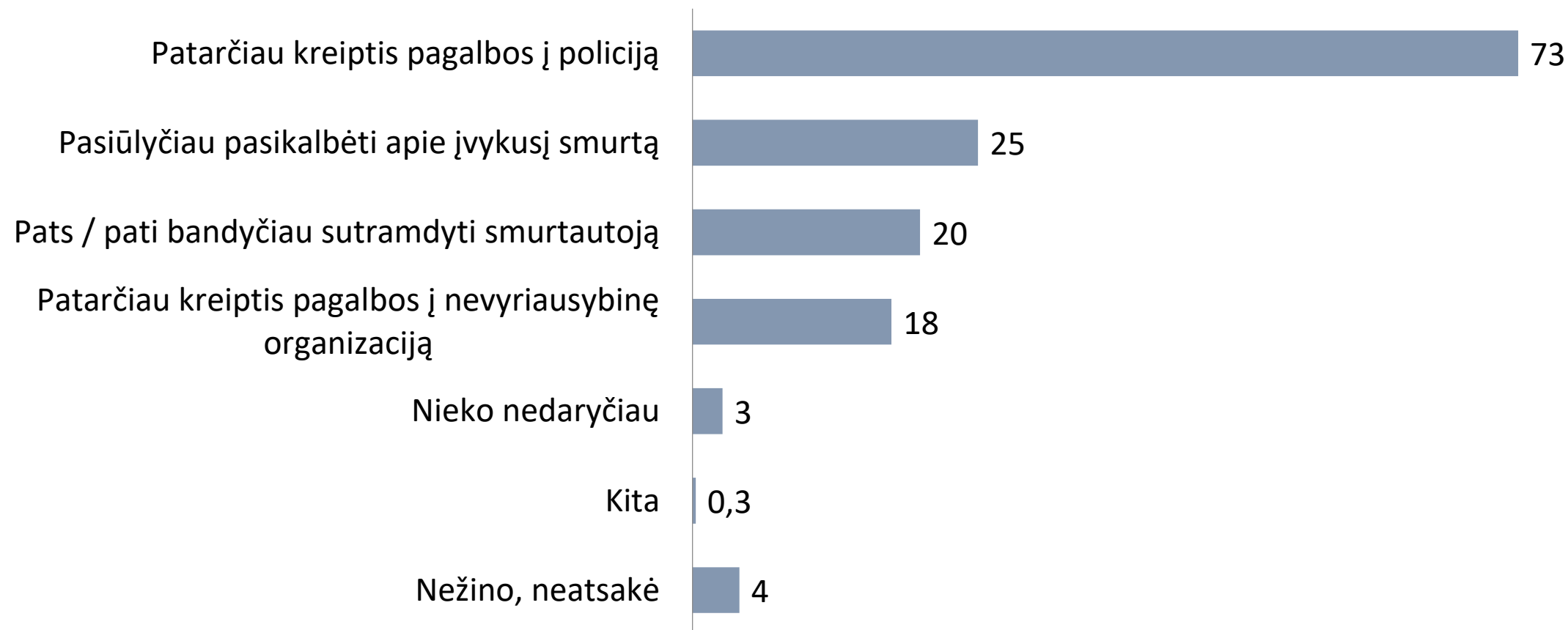
ĮSTAIGŲ IR ORGANIZACIJŲ, TEIKIANČIŲ PAGALBĄ SMURTO AUKOMS, ŽINOMUMAS, %

ŽINOMŲ TEIKIANČIŲ PAGALBĄ ĮSTAIGŲ IR ORGANIZACIJŲ PAVADINIMAI (žinantys tokias įstaigas ar organizacijas, N=491), %

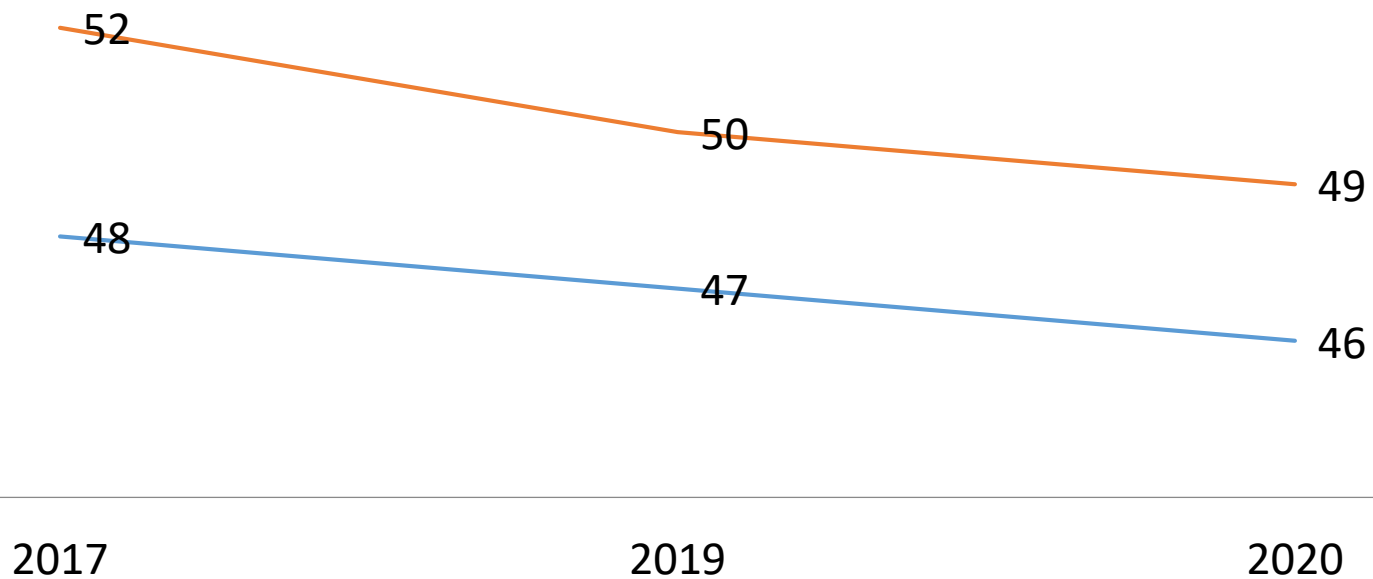

KUR PATARTŲ KREIPTIS ARTIMAM ŽMOGUI, PATYRUSIAM SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE, %

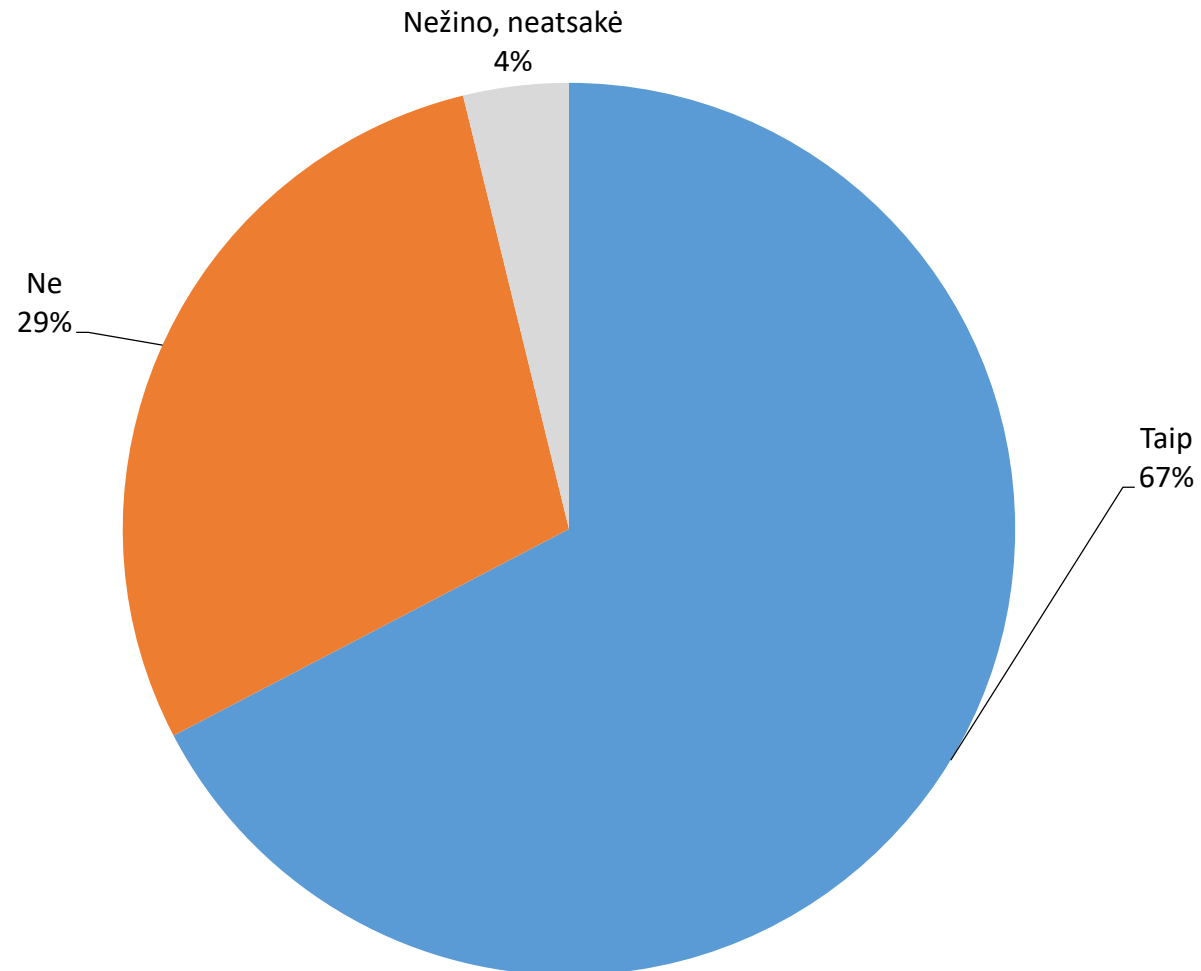

GIRDĒJO APIE SPECIALIZUOTUS PAGALBOS CENTRUS, %

— Taip — Ne

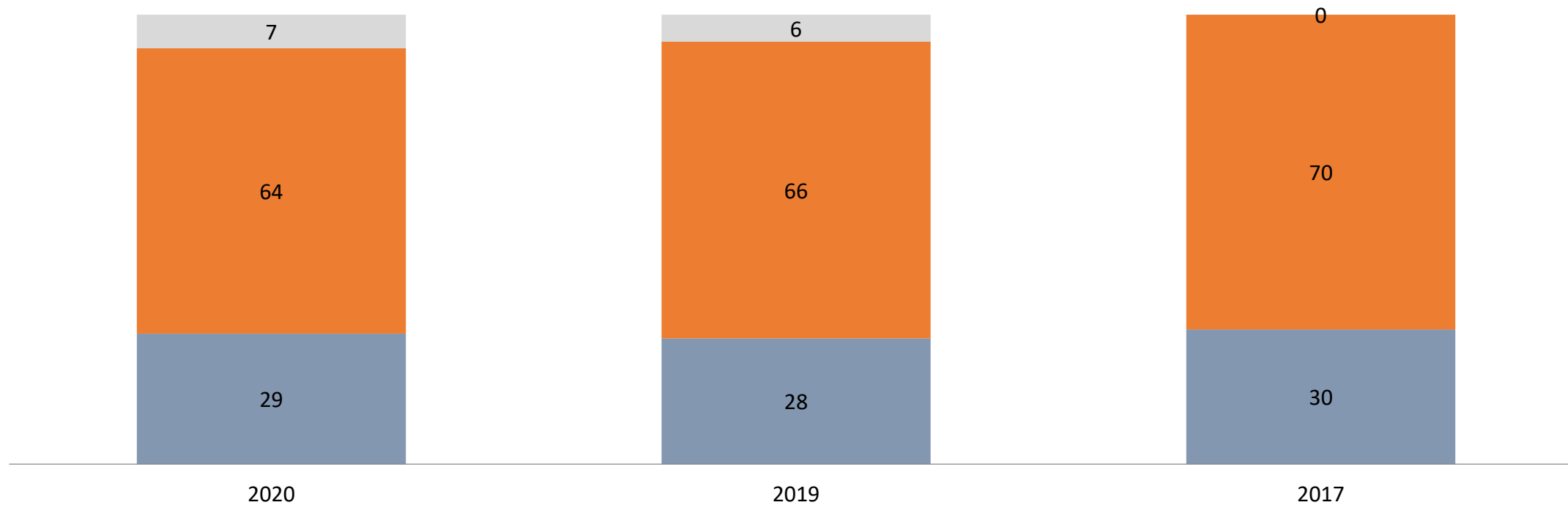

ŽINO, KUR RASTI SPC (girdėję apie tokius centrus, N=467), %

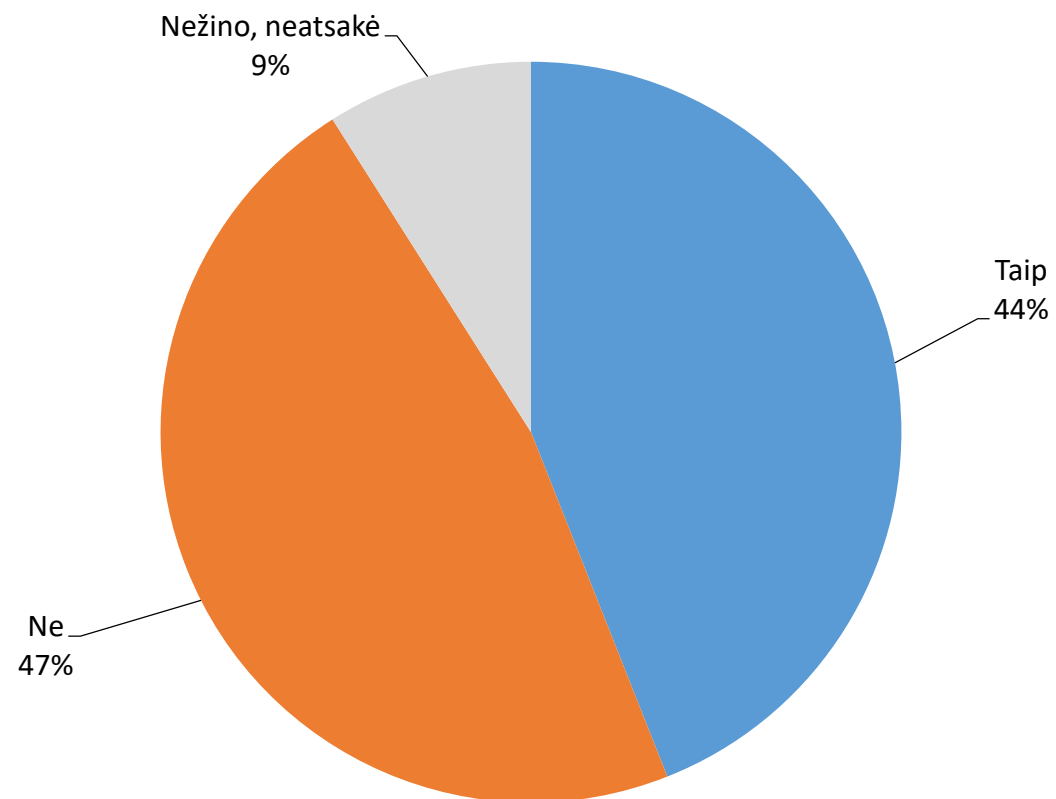

PAŽĮSTA GIMINIŲ, DRAUGŲ, KAIMYŲ, KURIE PATYRĖ SMURTAŲ ARTIMOJE APLINKOJE, %

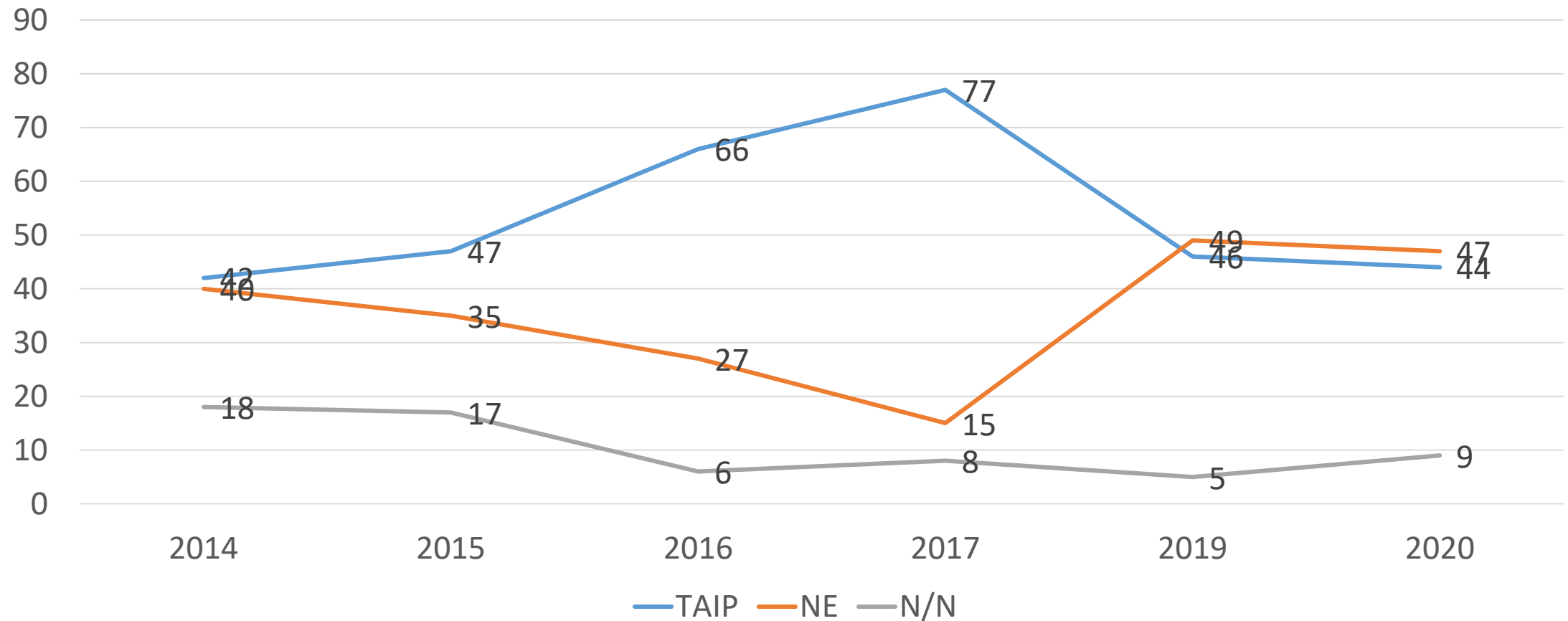
■ Taip ■ Ne ■ Nežino, neatsakė

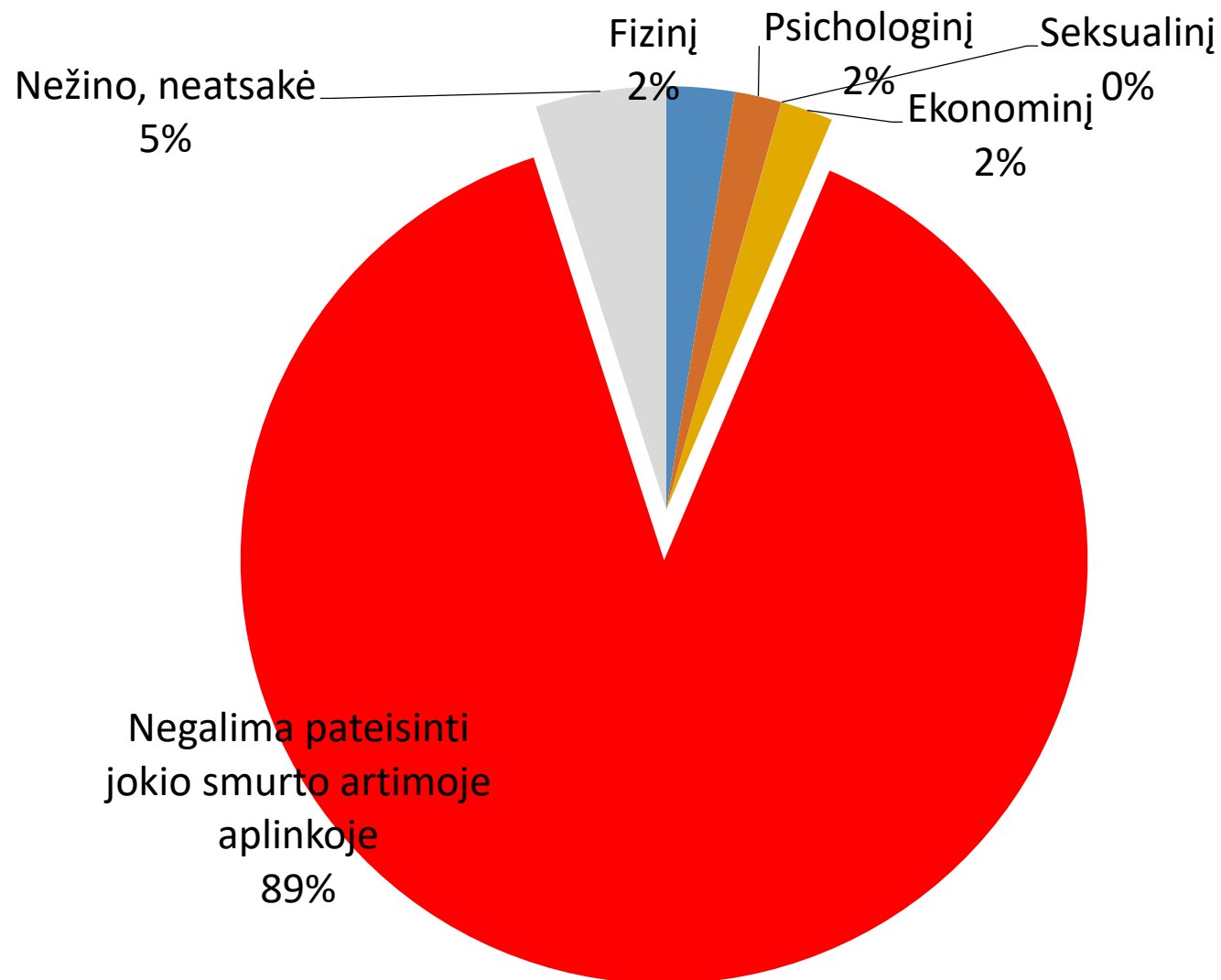
GIRDĖJO APIE RENGINIUS PRIEŠ SMURTAŲ ARTIMOJE APLINKOJE ARBA MATĖ INFORMACIJĄ APIE TAI ŽINIASKLAIDOJE, %

GIRDĖJO APIE RENGINIUS PRIEŠ SMURTAŲ ARTIMOJE APLINKOJE ARBA MATĖ INFORMACIJĄ APIE TAI ŽINIASKLAIDOJE, %

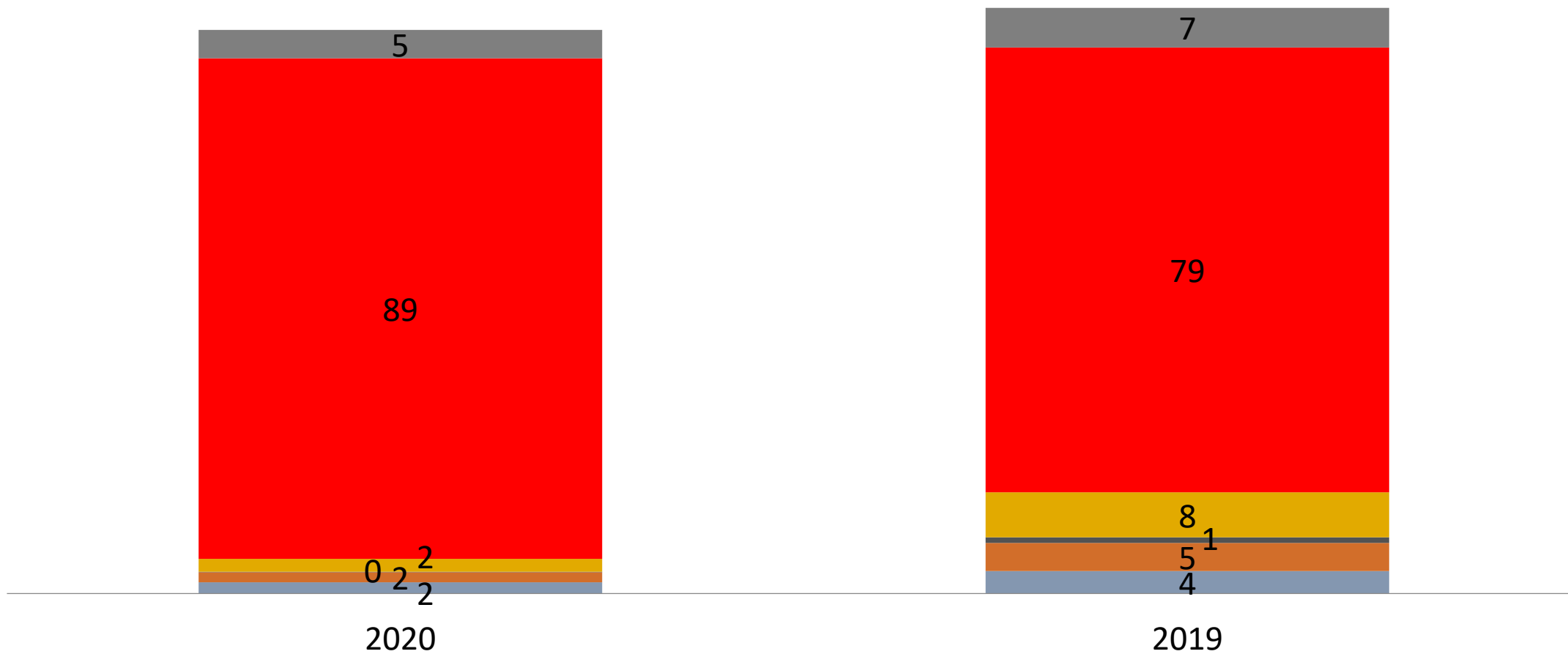

Mano, kad būna tokių situacijų gyvenime, kai galima pateisinti ar atleisti kai kurias smurto artimoje aplinkoje formas

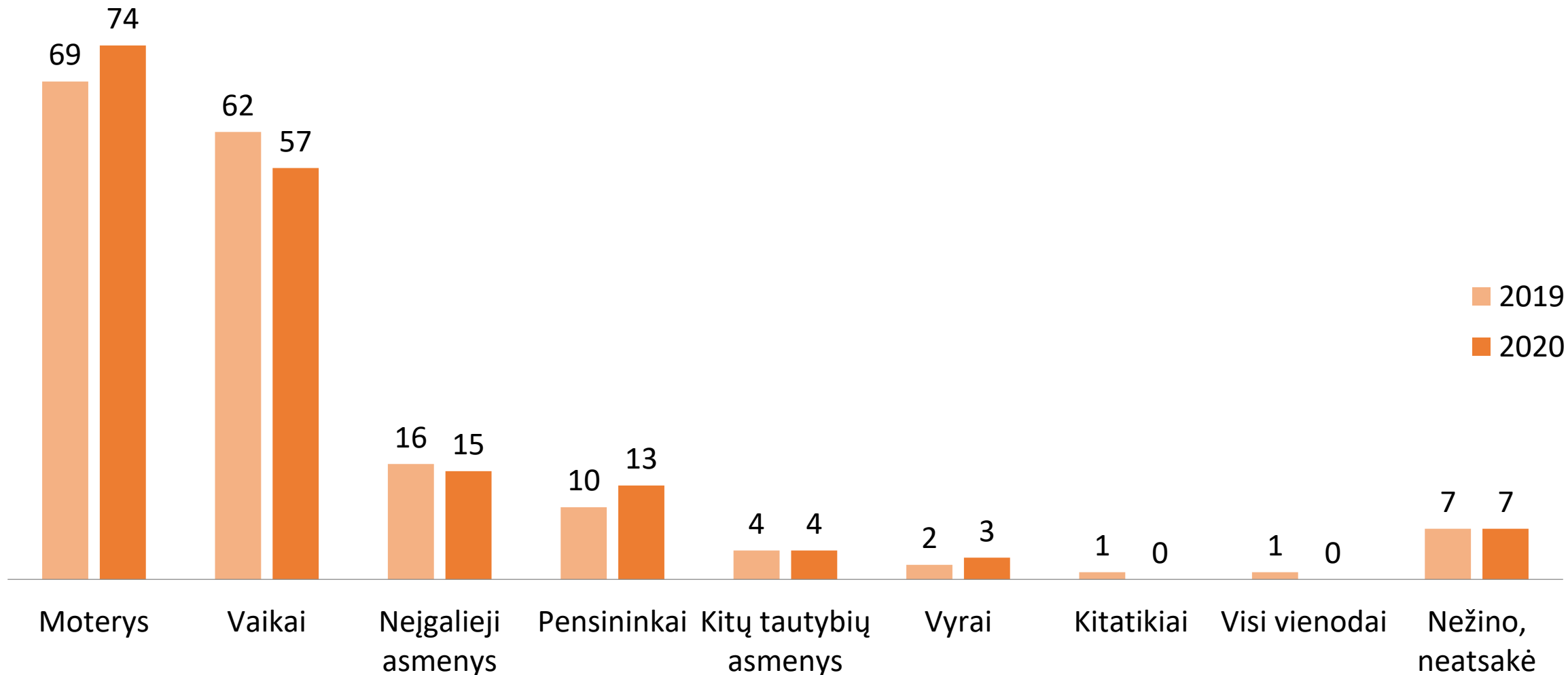

Mano, kad nekad negalima pateisinti smurto artimoje aplinkoje, %

■ Psichologinį

Kokios visuomenės grupės patiria didesnę, nei kitos gyventojų grupės, smurtą artimoje aplinkoje ?

APIBENDRINIMAS

- Palyginus su 2019 m., 2020 m. apklausos rezultatai skiriasi nedaug, tačiau išryškina keletą naujų faktų.
- Esant viešinimui, teikiančių pagalbą institucijų ir organizacijų žinomumas didėja.
- Esant švietėjiškai nepakantumo smurtui sklaidai, didėja ir nepakantumas smurtui.
- 2021 m. tyrimo rezultatai turėtų parodyti covid-19 pandemijos ir karantinų įtaką gyventojų nuomonei apie smurtą artimoje aplinkoje.